

NEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetés helyben, vidéken:
 1 óra 2-50 K | 1 óra 2-50 K
 1 évre 30 K | 1 évre 30 K

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Szent István-tér 1. Telefon 208.

Felelős szerkesztő: Hajós József.

Magyarország függetlensége.

A világháború befejezéséhez közeleg s s megváltó béke új korak kialakulását hozza a jövő számára.

Ennek előjele, hogy kettős monarchiánk területén a közjogi viszonyok ugyszólván maguktól megváltoznak most. Ausztriából nemzeti államok szövetsége, Magyarország pedig teljesen önálló, független állam lesz, melyet az osztrák konfederációhoz nem kapcsol egyéb mint az uralkodó azonos személye, a pragmatika szankcióban megállapított trónörököségi rend, s az együttes kártoklással elv, amit a béke a kölcsönös védelem érdeke szentesít.

Ily módon helyreáll egész területében az a közjogi alap, melyet őseink raktak le a mohácsi vész után, s apáink 1848-ban a népképviselői kormányzattal rendeztek be. Megszűnik tehát az 1867 óta fennállt dualisztikus szerkezet, mert az egységes Ausztria megszüntével fenntartásuk lehetetlenné vált s a világpolitikai viszonyok is kívánják, hogy országunk dualizmusra sem Magyarország, hanem Ausztriának nincs többé szüksége.

Egyetértőleg szüntetjük azt meg, mint céltalant és fölösleges-t amily megegyezéssel jött létre most 51 éve, közös érdekeink alapján, célszerűségi okokból.

A béke után következő új világrendben, mely a hatalmi csoportok szövetsége helyébe a kultúr népek egyetemes szövetségét állítja, fölöslegessé vált, hogy Magyarország és Ausztria a történelmi personális uniónál szorosabb frigyre lépjenek egymással. De a történetek felé büszkén és elégtellel tekint-hetünk vissza. Magyarország és szövetségesei négy évig diadalmasan álltak helyt e borzalmas háborúban a világ nagyobb felével szemközt. S áldozataink nem hiábavalók: meghozták eredményül imé Magyarország függetlenségét-s bizonyosságot szereztek arról hogy a panszlavizmus réme nem fogja többé

kisérteni a jövőndő magyar nemzedékeket.

Ezért történelmi esemény volt az, mikor október 9-én Károly király felhatajmazásával Wekerle miniszterelnök a képviselőházban Magyarország teljes függetlenségű berendezését a közel jövő kormányzati és törvényhozási feladatát jelentette ki! Egyesek izetlenségei e nap jelentőségén nem változtattak.

Orvosaink figyelmebe.

A fővárosi lapok megírták, hogy *Leitner Fülöp* dr. kolozsvári egyetemi tanársegéd nagy sikerrel gyógyítja a spanyol betegséget, úgy, hogy egy ezrelék szublimát oldatból három milligrammyit fecskendez a beteg vérebe. Ugyanezt a gyógy-módot *Bognár Dénesné* dr. budapesti orvosnő is nagy sikerrel alkalmazta.

Nem akarunk belekontárkodni orvosaink lelkiismeretes és hozzáértő munkájába. Csak meg említhetjük, hogy *Leitner dr.* gyógy-módja megérdemli, hogy rea a mi orvosaink figyelmét külön is felhívjuk. Mert hiszen oly jesszően pusztít a járvány, hogy nem szabad kísérlet nélkül hagyni, oly gyógy-módot, melyet szaktudósok sikerrel kipróbáltak és alkalmaztak. Sok orvosunk nevében kérjük a fehérvári orvosi kart, próbálják ki *Leitner dr.* módszerét, vagy ha már ezt megírták: a szexközös közönség megnyugtására ny lathozzanak róla, világosítás fel a közönséget, hogy mit tegyen, miként védekezzen.

Az ügy nagyjontossága megérdemli, hogy sokat és mélyre hatóan foglalkozzanak orvosaink a mostani tomboló járvány elmúltával, valamint ismert ellenszereivel és ezekről tájékoztatásuk az aggódó közönséget, mely sajnos — a járvány miatt kezdő bizalmát veszíteni a modern orvostudomány nagy eredményei iránt is. A közönségnek nem félni, hanem ósan védekeznie kell.

— *Vetőmag.* A városi hatóság figyelmezteti a termelőket hogy a buza és rozs vetőmagát átvétele végett még e hét folyamán, október 22-ig jelentkezzenek a rekvíráló hivatalban (Zichy ház II. e. 1.) mert vasárnap után már többé vetőmag nem adható ki.

Háborús jótékony-ság.

Adakozzanak a szegények számára a gazdagok!!

A mai rideg önző, vérszopó hiénaktól teli háborús világban, midőn a fegyverforgató emberek sokasága a harctereken emberfeletti erővel küzd s ezrei e tömegeknek már elesendesültek, elnémultak, helyettük gyász, könnyeket hagytak e földi életben; nekünk itthon levőknek új, szent kötelességeink vannak. Oly kötelességek, melyek elől jó hazafi, igaz magyar ember nem térhet ki.

Gondoljunk a háború áldozatainak sokaságára, A szerencsétlen; megfáztott egészségű rokkantjainkra. A családfo nélküli családra, a szomorú özvegyekre, kik támasz nélkül maradtak. A síró kis árvák előtt nem maradhat szív ridegen. Gondoljunk a háború legszerencsétlenebb ártatlan áldozataira s nem maradhat szem szárazon. Ezek támogatásért, segítségért esdélkel nek, szívfelesaró sorsuk enyhítéséért könyörögnek. Emberi érzésük: — ne érezzék jobban a háború sorscsapásait az özvegyek s árvák, mert így is ők a leggyónatamított áldozatai a háborúnak. Segítsük a rokkantakat, juttassuk őket a kello megélhetéshez. Kötelességeink vannak velük szemben, de kötelességeink vannak az árvák s özvegyek iránt is. Ezek a mi új és szent kötelességeink, melyek elől jó hazafi nem térhet ki.

A háborús jótékony-ság szolgálatában elsősorban az elhalt hősök hátramaradt családtagjairól, az özvegyekről s árvákról kötelességünk gondoskodni. Őket támogatassuk, segítsük őket a nagy szomorúságuk mellett az iszonyu anyagi gondoktól. Elég, ha mi kik a belső fronton küzdünk, érezzük az iszonyu anyagi gondok sokaságát. Ne engedjük, hogy azok is érezzék, kik ugyis mindennüket a vészviharban hagyták. Biztonságunk nekik megélhetést nyújtson nekik kello segítséget s legfőképpen iparkodjunk az árvák nevelését előmozdítani. Ők akik a jövő Magyarországát alkotják, ne lánssanak rideg szük keblűséget, nemtörődömiséget, hanem segítőkészet az államtól, résztvevő támogatást a társadalomtól. Teakintsék az államtól s a magyar társadalmat apjukként kiknek jövőjüket, biztos egzisztenciájukat köszönhetik. Ha ebből a szempontból fogjuk fel mi és az árvák is a háborús jótékony-ságot, úgy a jövő Magyarország képét is: előre láthatjuk. Oly áza vérű igaz magyarokat

nyerünk a hadiárvékból, akiknek sokasága gerince lesz a jövő magyarságnak.

Hogy mikép oldhatjuk meg e kérdések sokaságát, mikép segítsük a Hadigondozó közegyeles munkásságát arról nem kell sokat regélnünk. Adakozzunk fölösleges filléreinkből, s rendezzünk az özvegyek s árvák, a Hadigondozó javára jótékony-célú estélyeket. Így növelik a tanítók az ő alapjuktat s így vélem a Hadigondozó segélyezését is. A megoldás nagyon is célravezető, mert a közönség szórakozhat s azonkivül a belépődíjjal s felülfizetéssel előse segíti a könnyek letörését.

A midőn a hősök özvegyeiről s árváiról gondoskodtunk, sorunkon enyhítettünk, gondoljunk hűseink emlékének a megörökítésére. Igyekezzünk elhalt hűseink emlékeit megörökíteni, hogy emlékműben áldoztunk emlékeztetünk. Nagyon szép ezme ez, azonban megvalósítani, csak akkor kellene, ha már elmúlt a vész vihar, ha már minden pártolás és segítség nélkül egy özvegy s nevelőgondozás nélkül, egy árva sem édes hazánkban.

Addig ne áldozzunk emlékoszlopra, mert megérjük, hogy a létesítendő emlékoszlop alá mannek szokogva az éhező, pártfogás nélküli özvegyek és árvák. Elsősorban gondoskodjunk az élőkrol, az éhezőkrol s szenvedőkrol s midőn e tereen elvagyunk kötelességünket, akkor készítsünk emlékművet.

A „Dunántúl” eszméjét magunkévá téve: felkérjük a városunk virilistáit és a háboruban meggazdagodottakat: adjanak a város szegényei számára pénzt vagy élelmiszert. Jászivú polgármesterünknek lesz rá gondja, hogy az adományok a város szegényei közti igazságosan szétosztassanak. Az aginttétel szegényeit is lényegesen lehetne segíteni a város virilistáinak és gazdagjainak önkéntes adózásából. Adományokat szerkesztőségünk is elfogad és nyilvános nyugtázás mellett a Polgármesterhez továbbít a szegények felsegítése végett.

Nyilvános számontartással fogjuk figyelemmel kíséni, hogy városunk gazdajai miként segítik a szegényeket.

— A temetések árának rendezése. Kovács Á. Sándor tb. tanácsos, mint az árvizsgáló-bizottság elnökhelyettese felszólította a helybeli temetési vállalatokat, hogy sürgősen nyújtsák be hozzá: a szegény, egyszerű, ugynevezett polgári, továbbá diszes temetések részletezett árjegyzékét.

HIREK.

— A spanyol járvány városunkban még most sem szűnik; tömegesen veri le lábairól az embereket, ezért a védekezésnek most már valóban a legmesszebbmögleg kell kiterjednie.

A polgármester által már kiadott védelmi rendelkezéshez tartozik most a színháznak pöntekig való bezárása is. A színház el, bár a polgármester nem rendelte el, ma bejelentette a hatóságnak, hogy az előadásokat a spanyoljárvány enyhüléséig önként beszünteti.

A veszedelmes pusztító betegség hatása a kulturális társadalmi, gazdasági, sőt a hivatali élet minden vonatkozásában is mind súlyosabban érezhető. A városküzán minden ügyosztályon annyi már a be teg hogy a legközelebbben kell attól tartani, hogy ma holnap megakad a városi adminisztráció. Ma d. e. dr. Sára Gyula polgármester és dr. Kőrösi Lajos főjegyző h. polgármester is spanyol nátha tünetek között kénytelenek voltak hivatalukból távozni.

Tóth Artur temetése vasárnap délután a Nagy Sándor-utca 2. sz. alatti gyászházból, érdemes egyenségeket megillető kivételesen imponáló részvétellel történt. Károlyi József gróf főispán, dr. Sára Gyula polgármester, a városi tisztikar, Szűts Jenő alispán, a vármegyei tisztikar, városunk törvényhatósági bizottságának számos tagja, a közhivatalok, kultur, társadalmi, jóléti, köznevelési, egészségügyi, tisztviselői, társulatok, egyesületek, pénzügyi, helyi sajtó képviselői, városunk társadalmi és hivatali életének minden számottevő tényezője és a közkezdelt Tóth Artur bácsinak rengeteg tisztelője, barátja helyezett el a helyelet és részvét virágait a java talon és adták meg a végtisztességet. A függetlenségi eszmékért lelkesítő Tóth Artur emléket kegyelettel őrizi a város közönsége.

Előszó Székeshérvári Gózmalom t. ügyvezető igazgatója a minap tartotta esküvőjét zimonyi Schwartzbolykával, öv. Deutsch Ignáccal, városunk közéleti közönségi és társadalmi élete közbecsült tagjának unokájával.

Temetés. Havessi Jenő a puritán jellemű lápszerkesztő-várostanul elhunyt fiatal nejeinek vasárnapon temetésén a városi tisztikar, amelynek Havessi, mint iskolaszorgalmazó és árszabályozó bizottsági jegyző a tagja, a Munkások nyugdíj és rokkant egyesülete, amelynek Havessi helyi elnöke, a helybeli sajtó, a tanstestület s. b. képviselői és lesújtott férj számos barátja jelentek meg, hogy mélyen átérzett részvételükkel enyhítsék a gyász fájdalmait.

— **Mi ez?** A múlt héten hírtelen meghalt Tüdös István miskolci ref. szuperintendens (püspök). Ez alkalommal a zsidó szabadkőműves *Világ* című lap ünnepli Tüdös István s azt mondja, hogy benne a szabadkőművesség egyik oszlopa dőlt ki. Minden keresztény ember bámulva áll meg ezen jelenség előtt. Tudjuk, hogy a szabadkőművesség Magyarországon

ban legáltalában ellensége minden pozitív vallásnak s egyuttal a magyar nemzeti gondolatnak is üldözője. Valósággal hazaáruló szekták, mert lelkiismeretlen módon s gonosz frivolsággal árulja hazánk nemzeti egységét, hogy a ref. szaktudósok között mindenkinél szorosabban össze kellene tartani, a szabadkőművesség az, mely pokoli kitalással dolgozik az ezer éves Magyarország szétbontásán. És Tüdös István, az ügyvezető „magyar vallásnak” legfőbb képviselője, oszlopa és főerőssége volt ennek a bandának? A minap elhunyt Szabó Ervin ref. vallású szabadkőműves-radikális írónak korosójánál nem volt ref. lelkész, mert így kívánja ezt a szabadkőművességnek a vallás elleni gyűlölete. És Tüdös István ennek a szektának volt főembere! Ki magyarázza meg ezeket a rejtélyeket, melyek, fájdalom, elég gyakoriak protestáns testvéreink egyházi életében?

Gyászrovat. Török Ferenc, 41 éves, érdemes főjegyzője, munkás 41. évében néhány napi kínos betegség után tegnap délután elhunyt. Ötgyezre és 3 gyermeke gyászolja. Temetése s. h. 23-án d. u. 2 órakor lesz Csöszön. A megyei jegyzői kar egyik kiválóan derék tagját veszítette el az elhunytban.

Tér Mária főnyó hó 20-án 8 éves korában elhunyt. Temetése tegnap d. u. volt.

Horváth Ferenc, Horváth József földműves 5 éves gyermeke főnyó hó 20-án elhunyt. Temetése ma d. u. 3 órakor lesz a Szentkereszt-temető halottas házából.

Nádbeton vasbeton helyett. Éppen idejében áll elő egy műszaki katonai bizottság az érdekes kísérletek során nyert avval a fontos eredménnyel, hogy a betont vas helyett náddal szerelik fel. Hogy a nádrösök rendkívül nagy szilárdsággal bírnak ellen a szel huzásnak, az közismert dolog. Ezt a tulajdonságát aknázza ki építkezési célokra a meglepő találmány, amely azt a magában szilárdságát nem új — saját magát is

rendkívül szilárd lapad a betonhoz, amely körülzárja. Eddig ez az anyag az építésben nem valami nagy szerepet játszott; tapadóképességénél fogva a faldisz megerősítésére használják. Most egyszerre mint a vas versenytársa jelenik meg és hálások lehetünk azon találmányok iránt, amely erre remélhetőleg teljes sikerrel rávezetett, Minthogy ez esetben a nádbeton valószínűleg a jövő legfontosabb építkezési anyagává válik. Wuckowski mérnök főhadnagy egy tűzérzési és műszaki tárgyakkal foglalkozó folyóiratban oly kísérletekről számol be, amelyek beigazolták, hogy a nádbeton a normális foglalattal ellátott vasbeton hordóképességének háromnegyed részét érte el. Az épületvasban szükségessé vált lakarkosságot terén ez a friss tapasztalat a legnagyobb jelentőségűvé lehet.

Uj huszoronások. Az a sok bankjegy, ami forgalomban van, úgy látszik még mindig nem elég. Az osztrák-magyar-bank azonban úgy találja, ügy e kevés bankjegy között is sok a hamis. Igen gyakori a hamisított papírpénz a 20 koronások között és ezért új 20 koronások kibocsátását határozta

el. Az új bankjegyek nagysága megegyezik a régiekével, alapszínük és színeverékük azonban lényegesen eltűt lesz. Változik az arc és a magyar címer háttere is. Ezenkívül a bankjegyek balszégyénén függélyes nyomással ez lesz olvasható: *Második kiadás.* Az új huszoronások bankjegyek október 28-án kerülnek forgalomba.

Halálozás. Magyarffy Gyula nyugalmavonult püsp. urad. intéző életének 61-ik évében, f. hó 17-én este elhunyt, temetése vasárnap délután volt.

Kimutató. A székesfehérvári tődőbajosokat gondozó intézet október hó folyamán felvett 5 helybeli család 8 taggal, ezekkel a gondozottak száma: 81 család 295 taggal. A hó folyamán az intézet kiszolgáltatót 1631.5 liter tejet, 50 kg. kenyérlisztet, összesen 1557 kor. 74 fill. értékben.

Köszönetnyilvánítás. Mindazonk, kik felejtethetetlen férjem és édesatyánk temetésén megjelentek, ravatalára koszorút vagy virágot hoztak, vagy a bennünket ért mély bánatunkban bármiképp résztvettek, fogadják ezuton hálás köszönetünket. *Töke Józsefné és családja.*

Bojtorján hajszes nagyon bevált hajapoló, erősíti a haj gyökereit s szünteti a korpa képződést. Egy üveg ára 6 korona. — Baromi kolera elleni serum kapható: **Szűts Róbert** gyógyszer-tárában. Károly király tér.

Színház.

A színházi iroda jelentése. A színházi iroda jelenti, hogy főnyó hó 21-től 25-ig nem tart előadásokat. 25-én ugyanis pénteken „A kórta leány” c. újosságát újra megnyitják a színházat s háromszor egymásután — hozzák színre. Vasárnap d. u. a „Görög rabszolga” megyszállított hely-
 Székeshérvár sz. kir. város közéletmezése

Hirdetmény.

Tekintettel a spanyol járványra...

közönséget, hogy a csoportosulást lehetőleg kerülje. Ezt előmozdítandó elhatározta a közéletmezési bizottság, hogy a burgonyát egy időben a halóssági zöldségbódében és a városi bolt helyiségben fogja kiszeretni. Tekintettel arra hogy a közönség birtokában október havi burgonyajegyek vannak, felhívjuk, hogy ezen október havi burgonyajegyeket az alulírott napokon annál inkább is váltásák be, mivel ezen idő letelle után az októberhavi burgonyajegyek érvénytelenek.

F. hó 22-én Palotaváros.
 F. hó 23-án Tóváros.
 F. hó 24-én Viziváros.
 F. hó 25-én Felsőváros.
 F. hó 26-án Belváros.
 F. hó 28-án az elmaradtok.

A november havi burgonyajegyekre bürgonyát ugyan csak a fenti két helyen a következő sorrendben fogjuk kiosztatni:

Piros hatósági könyvesek:
 November hó 4-én Tóváros.
 5-én Viziváros.
 6-án Felsőváros.
 7-én Belváros.
 8-án Palotaváros.

Fehér hatósági könyvesek:

November hó 9-én Belváros.
 11-én Palotaváros.
 12-én Felsőváros.
 13-án Viziváros.
 14-én Tóváros.
 15-én 16-án az elmaradot-

tal.
 Székesfehérvár, 1918. október hó 21-én.

Városi közéletmezés.

Önkéntes árverés.

A tulajdonos megbízása folytán egy buzaöld a Stiglerkerti dűlőben, egy buzaöld a Jezsuita külső dűlőben, egy nagy vízcsatló a Kallómalom mellett, egy szántórét a hosszúdűlőben egy szántórét a hosszúszuhogyi dűlőben, folyó évi október hó 27-én délelőtt 10 órakor irodámban (Szőgyény Marich utca 1 sz.) önkéntes árverésen eladatik. Ezen ingatlanok a székesfehérvári 97 számú telekkönyvi betétben vannak bejegyezve.

A részletes árverési feltételek irodámban a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Dr. Kisteleki Károly ügyvéd

APRÓHIRDETÉSEK.

Ügyes kézi leányok és tanuló-leány fizetéssel felvétetik. Bóta István, Várkör-utca 17.

Égy arany nyaklánc éremmel elvesztett. Becsületes megtaláló illő jutalomban részesül. Horváthné és Rónainé.

Bösendorfer koncert zongora jutányos árban eladó. Cim meg tudható Horváthné és Rónainé papírkereskedésében.

Egy tanulót felvesz az Egyházmegyei Könyvnyomda Szent István-ter-1. sz.

SZŐLŐ oltványokat

Direct termő-gyökeres, hazai gyökeres, sima és gyökeres vadvesző szállít Bácsfonyvidéki szőlőtelep, kezelősége Tapolca, (Zala-megye)

TÖZSDE ügyekben és mindennemű

ÉRTÉKPAPIROK
 vétele és eladásánál, tekintettel a jelenlegi gazdasági viszonyaira, valamint érdekeinknek biztonsága szempontjából, minden irányban készséggel szolgál szakszerű tanácssal és felvilágosítással a
Hazai Kereskedelmi Részvénytársaság
 értékpapír-osztálya,
 Budapest, IV., Magyar-utca 3.